

DECIZIE

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecătorii	Galina Stratulat, Dumitru Visternicean Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Splendorix”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Splendorix” împotriva Primăriei mun. Bălți și Consiliului municipal Bălți, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Comercială Bulgară”, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Splendorix” și menținută hotărârea Judecătoria Bălți din 21 decembrie 2016,

c o n s t a t ă

La 23 noiembrie 2016, SRL „Splendorix” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Bălți și Consiliului municipal Bălți cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin decizia Consiliului municipal Bălți nr. 5/27 din 31 iulie 2014, au fost prelungite termenele contractelor de arendă a sectoarelor de teren cu persoanele fizice și juridice, conform anexei. La 09 august 2016 a expediat în adresa Primăriei mun. Bălți cererea prealabilă nr. 454, prin care a solicitat revocarea deciziei menționate în partea ce ține de prelungirea termenelor contractelor de arendă a sectoarelor de teren din piața V. Alecsandri, 4, cu numerele cadastrale XXXXX, ca fiind emisă contrar prevederilor legii.

Susține SRL „Splendorix” că prin scrisoarea nr. P-03-12/2948 din 16 august 2016, Primăria mun. Bălți i-a comunicat că soluționarea unei astfel de chestiuni este de competența Consiliului municipal Bălți și respectiv, cererea sa prealabilă va fi examinată la ședința consiliului, despre rezultatele căreia va fi informată adăugător. Ca urmare, la 25 octombrie 2016 a recepționat decizia Consiliului municipal Bălți nr. 9/57 din 29 septembrie 2016, prin care cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Declară reclamanta că nu este de acord cu decizia nr. 9/57 din 29 septembrie 2016 și o consideră neîntemeiată, din următoarele. Conform anexei la decizia nr. 5/27 din 31 iulie 2014, la punctele 4, 5 și 6 sunt incluse terenurile cu suprafețele de 198 m.p., 350 m.p. și 280 m.p., din piața V. Alecsandri, 4, date în arendă SRL „Casa Comercială Bulgară”. Astfel, terenul cu suprafața de 198 m.p. a fost dat în arendă în baza contractului de arendă nr. 184 din 07 iunie 2007, prelungit prin acordul adițional nr. 184/5-588 din 11 august 2014, terenul cu suprafața de 350 m.p. - în baza contractului de arendă nr. 1057 din 23 septembrie 2008, prelungit prin acordul adițional nr. 1057/4-389 din 11 august 2014, iar terenul cu suprafața de 280 m.p. – contractului de arendă nr. 372 din 23 septembrie 2009, prelungit prin acordul adițional nr. 372/4-590 din 11 august 2014.

Menționează că prin decizia nr. 2/51 din 24 februarie 2011, au fost stabilite termenele de arendă a sectoarelor de teren din municipiul Bălți și anume, 1-2 ani pentru șantierele de construcție pe perioada construcției obiectului. La caz, acest termen a fost depășit, în cazul terenului cu suprafața de 198 m.p. termenul de arendă fiind de aproape 7 ani, terenului cu suprafața de 350 m.p. - mai mult de 6 ani și terenului cu suprafața de 280 m.p. – 5 ani. În asemenea situație, urmau a fi încheiate noi contracte de arendă și nu prelungite cele deja existente.

Remarcă SRL „Splendorix” că a avut intenția de a arenda terenurile cu numerele cadastrale XXXXX, din piața V. Alecsandri, 4, mun. Bălți, prin prelungirea ilegală a contractelor de arendă fiindu-i încălcat acest drept recunoscut de lege.

Solicită reclamanta anularea, ca fiind emise contrar prevederilor legii, a deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 9/57 din 29 septembrie 2016 „Cu privire la examinarea cererii prealabile a SRL „Splendorix” nr. 454 din 09 august 2016” și a deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 5/27 din 31 iulie 2014 „Cu privire la prelungirea termenelor contractelor de arendă a terenului”, în partea ce ține de prelungirea termenelor contractelor de arendă a sectoarelor de teren din piața V. Alecsandri, 4, cu numerele cadastrale XXXXX.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 25 noiembrie 2016, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Casa Comercială Bulgară”.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 21 decembrie 2016, acțiunea a fost respinsă în partea contestării deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 5/27 din 31 iulie 2014 ca depusă cu încălcarea termenului de prescripție, iar în partea contestării deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 9/57 din 29 septembrie 2016 – ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2017, a fost respins apelul declarat de SRL „Splendorix” și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 21 decembrie 2016.

La 14 decembrie 2017, SRL „Splendorix” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2017 și hotărârii Judecătoriei Bălți din 21 decembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului, recurenta a invocat interpretarea în mod eronat a legii de către instanța de apel și anume, a art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, care prevede expres că cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia.

Consideră SRL „Splendorix” neîntemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că acțiunea urma a fi înaintată până la 10 octombrie 2016, or, la 16 august 2016 Primăria mun. Bălți i-a comunicat că soluționarea chestiunii privind revocarea actului administrativ este de competența Consiliului municipal Bălți și respectiv, cererea sa prealabilă va fi examinată la ședința consiliului, despre rezultatele căreia va fi informată adăugător. Astfel, a primit răspuns la cererea prealabilă abia la 25 octombrie 2016, fiind informat că prin decizia nr. 9/57 din 29 septembrie 2016 cererea sa a fost respinsă ca neîntemeiată.

De asemenea, indică recurentul că este greșită și concluzia instanțelor de judecată privind respingerea acțiunii în partea contestării deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 9/57 din 29 septembrie 2016, ca neîntemeiată, pe motiv că decizia nu poate fi obiect al contenciosului administrativ, deoarece acest act administrativ, prin care a fost respinsă cererea prealabilă, produce efecte juridice și urmează a fi supus examinării și verificării legalității odată cu examinarea acțiunii privind anularea actului administrativ contestat cu cerere prealabilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că, copia deciziei Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2017 a fost expediată în adresa recurente SRL „Splendorix” la 19 octombrie 2017, potrivit scrisorii de însoțire nr. 20932 (f.d. 108) și a fost recepționată la 23 octombrie 2017 conform avizului de recepție (f.d. 110).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de SRL „Splendorix” la 14 decembrie 2017 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 23 ianuarie 2018, în adresa Primăriei mun. Bălți, Consiliului municipal Bălți și SRL „Casa Comercială Bulgară”, a fost expediată copia recursului declarat de SRL „Splendorix”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 23 februarie 2018, SRL „Casa Comercială Bulgară” a depus referință, solicitând declararea inadmisibil a recursului. Consideră că instanțele ierarhic inferioare au examinat complet cauza și au emis hotărâri legale și întemeiate, iar motivele indicate în recursul declarat de SRL „Splendorix” sunt nefondate, asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat în modul corespunzător. Declară SRL „Casa Comercială Bulgară” că recurenta nu a putut pretinde la transmiterea în arendă a loturilor de teren, în condițiile în care pe acestea se desfășoară lucrări de construcție a unui complex comercial, care încă nu au fost finalizate.

Alte referințe nu au parvenit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2018, recursul declarat de SRL „Splendorix” a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) CPC prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ prevede că, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Iar art. 17 alin. (1) lit. a) din Legea dată stipulează că, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că, prin decizia Consiliului municipal Bălți nr. 5/27 din 31 iulie 2014, au fost prelungite termenele contractelor de arendă a sectoarelor de teren cu persoanele fizice și juridice, conform anexei (f.d. 13-15).

La 09 august 2016, SRL „Splendorix” a expediat în adresa Primăriei mun. Bălți cererea prealabilă nr. 454, recepționată la 10 august 2016, prin care a solicitat revocarea deciziei menționate în partea ce ține de prelungirea termenelor

contractelor de arendă a sectoarelor de teren din piața V. Alecsandri, 4, cu numerele cadastrale XXXXX, transmise în arendă SRL „Casa Comercială Bulgară”, ca fiind emisă contrar prevederilor legii (f.d. 5-6).

La 16 august 2016, Primăria mun. Bălți i-a comunicat că soluționarea unei astfel de chestiuni este de competența Consiliului municipal Bălți și respectiv, cererea sa prealabilă va fi examinată la ședința consiliului, despre rezultatele căreia va fi informată adăugător (f.d. 8-9).

Ca urmare, la 25 octombrie 2016 SRL „Splendorix” a recepționat decizia Consiliului municipal Bălți nr. 9/57 din 29 septembrie 2016, prin care cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 10-12).

La 23 noiembrie 2016, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Splendorix” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Bălți și Consiliului municipal Bălți, solicitând anularea deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 9/57 din 29 septembrie 2016 „Cu privire la examinarea cererii prelabile a SRL „Splendorix” nr. 454 din 09 august 2016” și a deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 5/27 din 31 iulie 2014 „Cu privire la prelungirea termenelor contractelor de arendă a terenului”, în partea ce ține de prelungirea termenelor contractelor de arendă a sectoarelor de teren din piața V. Alecsandri, 4, cu numerele cadastrale XXXXX.

Instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia că în speță, termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ curge de la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea cererii prelabile și anume, începând cu 09 septembrie 2016, ultima zi de depunere a cererii de chemare în judecată fiind 10 octombrie 2016.

Prin urmare, instanțele de judecată au conchis că acțiunea înaintată la 23 noiembrie 2016, este tardivă în partea contestării deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 5/27 din 31 iulie 2014.

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră eronată concluzia instanțelor ierarhic inferioare de respingere a acțiunii ca depusă cu omiterea termenului de prescripție prevăzut de art. 17 din Legea contenciosului administrativ, din următoarele.

Termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ, conform prevederii legale nominalizate, curge, fie de la data comunicării răspunsului la cererea prealabilă de către autoritatea emitentă sau de către autoritatea ierarhic superioară, fie de la data expirării termenului de 30 de zile în care autoritățile indicate erau obligate să examineze cererea prealabilă.

Astfel, la caz, curgerea termenului de prescripție începe din momentul când a fost primit un răspuns referitor la legalitatea actului administrativ contestat și anume, din data de 25 octombrie 2016, dată la care SRL „Splendorix” a recepționat decizia Consiliului municipal Bălți nr. 9/57 din 29 septembrie 2016, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea prealabilă a SRL „Splendorix” nr. 454 din 09 august 2016.

Prin urmare, este greșită calcularea termenului de sesizare a instanței de contencios administrativ începând cu data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea cererii prealabile, or, în termen de 30 de zile de la expedierea acesteia în adresa organului administrației publice locale, Primăria mun. Bălți i-a comunicat SRL „Splendorix” că soluționarea unei astfel de chestiuni este de competența Consiliului municipal Bălți și respectiv, cererea sa prealabilă va fi examinată la ședința consiliului, despre rezultatele căreia va fi informată adăugător.

În asemenea situație, SRL „Splendorix” era în imposibilitate efectivă de a înainta cererea acțiunii în instanța de judecată, întrucât nu putea cunoaște dacă, după soluționarea cererii prealabile, actul administrativ contestat va fi revocat sau nu de către organul emitent, în condițiile în care art. 15 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ stipulează că organul emitent este în drept să respingă cererea prealabilă sau să o admită și, după caz, să revoce sau să modifice actul administrativ.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că SRL „Splendorix” a respectat termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ prevăzut în art. 17 al. (1) din Legea contenciosului administrativ, dat fiind faptul că decizia Consiliului municipal Bălți nr. 9/57 din 29 septembrie 2016 „Cu privire la examinarea cererii prealabile a SRL „Splendorix” nr. 454 din 09 august 2016” a fost recepționată de recurenta-reclamantă la 25 octombrie 2016, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 23 noiembrie 2016.

Date fiind cele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au respins acțiunea în partea contestării deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 5/27 din 31 iulie 2014 ca depusă cu încălcarea termenului de prescripție, această circumstanță fiind apreciată drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, or, Curtea de Apel Bălți nu s-a expus asupra fondului cauzei.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectiva omisiune de procedură și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite cauza spre rejudecare în instanța de fond (art. 432 alin. (3) lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Bălți și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel greșit a respins acțiunea în partea contestării deciziei nr. 5/27 din 31 iulie 2014 ca fiind tardivă, omisiune care nu poate fi corectată de instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL „Splendorix”, a casa integral decizia Curții de

Apel Bălți din 12 septembrie 2017 și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Splendorix”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Splendorix” împotriva Primăriei mun. Bălți și Consiliului municipal Bălți, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Casa Comercială Bulgară”, cu privire la contestarea actului administrativ, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu